

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Čehi o naših razmerah.

Češki „Narodni Listy“ v nedeljo prinašajo članek pod naslovom „staroslovenski nezmotneži“ (staroslovinšti neomylaci), v katerem pravijo potem, ko obširno razlože, da so pri vsakem narodu dve stranki, ena svobodomiselnja in napredna, druga konservativna in včasih svobodni sovražna, dalje: „Vendar so narodi v Evropi, pri katerih politične stranke ne smejo nikdar z oči pustiti najvišjo dolžnost, varovanje svoje narodnosti, kjer se notranji boj ne sme niti za en trenotek oddaliti od domače rodoljubne zastave. Jezikovo bitost morati varovati obe stranki. Razume se, da notranji boj za svobodo in omiko tacihi strank je mnogo težji nego tam, kjer se na drugorodnega protivnika gledati ne mora. Obe politični stranki morajo proti vnanjemu drugojezičnemu sovražniku svoje sile zediniti in postaviti se v bran celega tabora narodnega. Kjer koli se pokaže odpad od tega najvišjega životnega pravila, tam je zavlada la pravna spačenost najpogubnejše vrste, tam je sama bitnost naroda v nevarnosti.“

„Žalibog takov žalosten obraz nam podaje v teh dneh notranji boj naših bratov Slovencev. Pri volitvi 24. avg. v Brežicah je stranka staroslovenska vojena od dveh nezmotnih fajmoštrov izdala narodni program in omogočila izvoljenje ustavaka Nemca proti kandidatu katerega je postavila v tem okraji svobodomiselnja stranka slovenska. Imamo tu pred soboj narodno izdajstvo v najgrši podobi. In kdo ga je naredil? Bojevnik za daljše trajanje narodnega molitvarenja, rojaki slovenski, kateri nečejo dopuščati samostalnega premišljevanja o potrebah domovine, ki se drže kulta avtoritete. Namesto, da bi svojemu rojaku mladoslo-

venskemu kandidatu pomagali do zmage, glasovali so z nasprotniki narodnosti slovenske. Na tak strmi vrh je stopila uže strast nezmotnežev staroslovenskih proti slovenski svobodomiselni stranki, da na svojo lastno kri in na dolžnosti proti življenju svojega naroda pozabljajo.“

Tako pišejo češki „Narodni listy“.

Brežka volitev daje tudi „Pol.“ povod, da se zopet enkrat z nami Slovenci peča, pri čemer pa le zopet kaže, da ne razume naših razmer ter jih sodi po lažnjivih „Vaterlandovih“ dopisih in po halucinacijah nekega graškega juda. Pred vsem moramo odbacniti nesramno njeno očitjanje, da Slovenci če dalje bolj izgubivajo ljubezen do svoje narodnosti, požrtvovalnosti in moškega poguma. „Pol.“ dela svojo publo sodbo vsled izida poslednjih volitev v deželni zbor in citira graško „Tgp.“ Dokazali smo uže, kako po nepotrebnem se je „Tagespost“ pobahala in ko bi „Politik“ tudi naše slovenske liste brala kakor mi češke beremo, in se o naših razmerah ne samo iz nemških nam protivnih časnikov podučevala, kakor se tudi mi iz čeških, srbskih in hrvatskih virov podučujemo predno o teh pišemo, — vedela bi, da se Slovenci kakor nekaj tudi zdaj energično in pogumno borimo za svojo narodnost. „Pol.“ bere potem levite staro- in mladoslovenecem in nam očita da smo pri priliki slov. graške volitve za nemškutarskega kandidata glasovali! To je po „Vaterl.“ in naših klerikalnih listih posneta grdalaž, zlagana da bi s tem klerikalci našo stranko ob ime spravili in zdaj grdo svojo izdajstvo v Brežicah zakrili. Popolnem pa pritrdimo „Politiki“, ako pravi o nekkih starih t. j. slov. klerikalcih: „Kako morejo ljudje, ki so bili zvesti sinovi svojega naroda, da, ki se v svoji zaslepljenosti morebiti še zato imajo,

kako morejo tako daleč pozabiti dolžnost in čast, da zakletemu sovražniku podajajo roko k borbi proti samim sebi, da kakor besni divjajo v lastnem mesu?“ Naj si te besede zapomnijo oni brezdomovinski izdajalci, ki niso izdali samo naše narodnosti, ampak tudi z nogami teptali svoje lastno geslo: vse za vero in domovino!

V Ljubljani 1. septembra.

Včerašnja nemška uradna „Laib. Ztg.“ nam daje zopet dokaz „deutscher Gründlichkeit.“ Na prvem mestu namreč ponatisne iz „Tagespresse“ bedast članek, ki o važnosti tega govori, kako so „Mladoslovenci“ v Brežicah kandidatu Žnidaršiču do zmage pomagali, in je le „mala kopica klerikalcev“ dala narodnemu kandidatu svoj glas itd. — Štirinajst dni uže pišemo „Laibacherici“ pred nosom o tej volitvi, na koncu si pa upa s tako cvetočo bedastočo in ignoranco pred občinstvo priti in o stvareh meditirati, katere so se uprav narobe dogodile! Ako so uže dunajski časopisji judje o slovanskih političnih dogodkih in položjih popolnem nepodučeni, posebno slaboplačeni pri „Tagespresse“, naj bode uže v imenu božjem; a da tu pri nas, v sredini slovanskega prebivalstva, more in sme uradni list takó politiko delati, to je mnogo, to je več nego „deutsche Gründlichkeit!“

Srbska „Zastava“ prinaša v številki 190. „Slovenskega Naroda“ priobčeni naš članek „Srbija“ in se popolnem soglašja z njim, rekoč, da smo pogodili „u živac naroda srbskog.“ Pri tej priliki piše glasilo avstro-ogerskih Srbov o našem listu: „Poznato že biti Srbima, da je „Sl. Narod“ tako reči jedini slovenski liberalan organ, koji

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Ne jeziti se, da sem pregovorila z vami kakor z našincem; ali spozabila sem se, ker ste me tako prijazno pogledali,“ izgovarja se omahljivo; „ne vem kako se spodobi, še nikoli nij sem z nobenim gospodom govorila.“

„Za te nijsem in nečem biti gospod!“ odgovori Otik tako pohlevno, kakor nikoli njegova navada nij bila.

Ona se zasmee in prikimaje z glavo pravi:

„Kaj pak, ker vi nečete nad nikom gospodariti, vi gospodstva nad ljudmi ne poz-

nate.“ In zopet so se jej pri teh besedah oči tako navdušeno zalesketale kakor ko se mu je v gozdu priklonila.

Otik nij videl kam vlastno meri in kaj boče reči; pa nij se jako trudil po smislu njenih besedij ker mu je pravil njen pogled toliko radostnega. Premišljeval je, kako bi jo precej dolgo pri sebi zadržal in nij vedel drugega kakor to, da bi igral še dalje bolnika, njene pomoči potrebnega.

„Tu le na roki se mi dela neko znamenje,“ reče jej roko kazaje; ne veš za dober svet?“

„Kaj bi ne vedela?“ odgovori ogledovaje podano roko; ali jaz nič ne vidim.“

„Se ve da nij mnogo poznati,“ lagal je Otik zopet s pražko prekanjenostjo, kakor bi bila njegova mati rekla; „ali čutim, da tu pod členom pri mazincu nekaj trdo postaje, včasih ne morem niti prsta skrčiti.“

„To je kaj drugega! Če torej čutite, da se vam tam nekaj sklada, takoj v začetku zarečem, ako hočete.“

„Kaj bi ne hotel?“

Enefa torej z novega naredi križ nad čelom njemu in sebi, na kar obide trikrat s kazavcem leve roke mesto, na katero je potuhnenec pokazal, ter zopet resno odrekava:

„Ne rasti več, ti zuamenje, kak' skale, kamna ne rasto od božjega poroda. K temu pomagaj bog oče, sin in sveti duh.“

In ko je bila gotova, te je rahlo odskočila in mila si brez izgovora v njegovem novem umivalu, v kotu stoječem, dolgo in skrbno roke, da bi ne prenesla znamenja na tistega, na katerega prvič roko položila; nato je bila zopet Anka poklicana, da bi vodo hitro v potok zlila.

„Ima roke kakor kneginja,“ tako je

zastupa i brani prava slovenskog naroda. Isti organ možemo računati, da ne samo što zastupa slovenski narod, nego i ostalo jugoslovenstvo. On je više puta i neutralan prema raznim Slovenima, jer nije rad da se zameri ni jednom ni drugom. Za to mu moramo oprostiti; jer on ljubi i štuje Slavene, — te tamo gde vidi nepravdičnost, tamo daje svoje pravično mnenje, i citira kako treba da je. Urednik istoga organa, valjan je Slaven. On je bio živio među Srbima, Hrvatima i ostalim Slavenima, uvideo je u svakoga kako vlada duh i stanje; te zato može i sud o njima izreći.“ —

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 1. septembra.

Štirideset milijonov gold. hoče zahtevati skupni vojni minister od prihodnjih delegacij za nove kanone. Pri skušnjah, ki so se namreč te dni na dunajskem polju vršile, pokazalo se je, da naše dozdani kanoni iz bronca se nikakor ne morejo meriti z jeklenimi kavoni, katere izdeluje pruski fabrikant Krupp. Pruska in tudi ruska vlada se s tacimi kanoni oboražuje, tedaj tudi naša ne sme zaostati. Za pripravo toliko novih kanon pa se bode potrebovala ogromna svota 40 milijonov gold. Ogerski listi so vsi preplašeni, ker Ogersko uže tako teško svoj delež plačuje za skupne državne stroške. Res žalostno je, da človečanstvo toliko svojih najboljših moči trati za vojne priprave.

Cesarjev pot na **Češko** ustavovernim novinarjem tem bolj sapo zapira, čem bližje je, in vse poskušajo, kako bi Čehoslovane ogrdili. „Frankfurter Zeitung“ svoje rojake ošteva torej zaradi tega ker cel češki narod blatijo iz uzroka, ker je nek češki župan z založniškim denarjem pobegnil v Ameriko, opominjajoč na male in velike lopovščine, ki so se pokazale mej ustavovernimi Nemci po lanskem „krahu.“

Vnanje države.

Srbska vlada je poslala dva višja uradnika v Karlovce, da novega patrijarha pozdravita.

Če je poljskim listom verjeti, je na **ruskem** Poljskem mej unirci zopet na nekih krajih upor pokazal se proti vladi, tako da so imeli vojaki red delati.

Iz **Poznanja**, na pruskem Poljskem se brzojavlja, da je ljudstvo insultiralo vladi prijaznega novega prosta iz Xionza (?) ko je prvo mašo bral. Vojaki so bili na pomoč poklicani.

O **francoskem** vladnem načelniku maršalu Mac Mahonu pripoveduje „Times“ iz Pariza v obširnem dopisu, da kot vojak

ne spada in nij nobenkrat spadal k nobeni stranki. Napoleonu je služil, da si nij bonapartist, kar je Napoleon sam vedel; — rekel je, da misli, ka redu in Franciji služi, kdor cesarstvu služi. Čuden mož, ta mož brez barve in brez gorkote.

Iz **španjskega** bojišča se iz karlističnega vira poroča, da je karlistični general Tristany republikansko vojsko, ki je marširala proti oblegovani Puycedri, da bi to mesto osvobodila, nazaj potisnil; izpad garnizone v Bilbao so Karlisti baje tudi nazaj vrgli; eno krdelo vladnih karabinierov je h Karlistom uskočilo. Iz republikanskega vira pak se poroča da je Zabala 28. t. m. šest karlističnih bataljonov v beg zapodil, da se Puycedra vedno hrabro brani, in preko Pariza pak se javlja da je tudi Rusija priznala Seranovo vladu.

Najnovejše poročilo pravi, da so Karlisti dvakrat naskočili na tvrdnjavo Puycedro, a so bili odbiti.

Dopisi.

Iz Vipave 29. [Izv. dop.] Liberalni Slovenci smo se torej zedinili, da bomo delali za g. Plešnarja kot narodnega kandidata v deželni zbor. Ko bi se volilni možje na novo volili, lahko rečemo, da bi bil naš svobodomiseln kandidat skoro enoglasno voljen. A zdaj je drugače, ker ostanejo tisti volilni možje, ki so nekdanj Grabrijana volili. Na to so klerikalci tudi svoje upanje zidali ko so „Grabrijanovega mežnarja“ Lavrenčiča za kandidata postavili. Čudno je pač res, da so se na pr. na slovenskem Štajerskem, kakor smo v „Sl. Nar.“ čitali, volilni možje v novič volili, pri nas pa stari ostajejo, da si uzroka tega razložka ne vemo. (Ga tudi nij. Ur.)

Ker ima, kakor pravijo g. Plešnar v idrijskem okraju večino, moramo mi Vipavci vse žile napeti, da vsaj zdatno manjšino naših vipavskih volilcev pridobimo za Plešnarja, ker da bodo duhovni za Lavrenčiča na vse kripnje delali to se razume. Ne devajmo tudi rok na križ nego trudimo se in zmaga bode naša. Vsak izobražen človek, ki je z enim volilcem znan, ima dolžnost za dobro našo stvar potegniti se.

Iz vipavske doline 30. avg. [Izv. dop.] V dunajskem „Vaterl.“ Klun kluni — se ve da podučen po Pernetovih dopisih v „Novicah“ in svojem farovškem „Kljunaču“ — in smelo trdi, da so Lavrenčiča volilci sami postavili za kandidata, ter prorokuje gotovo klerikalno zmago. Kako pačenje resnice in pravega javnega mnenja! Katerega volilca

ste kaj vprašali, predno ste postavili Lavrenčiča za kandidata? Nobenega! Ne gledé na to, da je ta mož klerikalen, tudi zaradi drugih uzrokov, je ljudstvo tej kandidaturi nasprotno. S tem pa nečem trditi, da bi vi zmagati ne mogli. Nasproti, če sedaj ne zmagate, nikdar ne boste, da si se zmaže dosta veseliti ne bode treba, ker jo boste morali le temu za vas presrečnemu slučaju pripisati, da ostanejo volilni možje dozdani, stari. Kake ljudi smo pod nekdanjim izključljivo Grabrijanovim gospodstvom volili, lahko vsak ve. — Čujte kaj mi je klerikalen volilec rekel. „Jaz bi sám rajši Plešnarja volil, ker vem da je pametnejši nego ta mežnar Lavrenčič — ali ne smem.“ Drugi volilni mož je tudi rekel: „Jaz volit ne pojdem, zato ker Lavrenčiča nečem voliti, to bi bilo zoper moje prepričanje. Če pa volim Plešnarja ne bodem imel pred farji miru, saj uže zdaj so nad menoj kot muhe nad medom.“ Gospoda! Vi ne poznate prav javnega mnenja; vam si ne upa kmet v obraz povedati, kar v istini o vas misli, ker on dobro vé, da potem bi mu sledilo vaše maščevanje do groba in vi se po indijansko maščujete, ne pozabite; on ve, da vaše geslo je, sovražnika ne le moralno, ampak tudi materijalno uničiti, — on ve, da vi ne poznate odpuščenja in sprave; in on tudi ve, da vam nij nobeno sredstvo preslabo, da le dosežete namen. Da bi g. Grabrijan kje v skritem poslušal kmete, ko se pogovarjajo, zvedel bi sosebno za njegovo osebo specijalno jako žalostne reči. Gospoda! roko na srce in vprašajte svojo vest, je-li lepo tako demoralisatorno pritiskanje na ljudstvo! Narod bi res zgubil zavest, da je sam svoje volje gospodar, da je sam svoje osode kovač; navadil bi se slepo ubogati vsacega, ki za njim s palico stoji, če bi to vaše ravnanje imelo dolgo trajati. Ali, hvala bogu, upanje imamo, da nastopijo kmalu boljši časi, da bode zárja omike pregnala črne oblake srednjeveškega mračnjaštva, ko bode tudi prost kmet svobodneje dihal. Uže zdaj se je javno mnenje jako premenilo, o čemer bi se imeli vi priliko prepričati, če bi se tudi volilni možje novi volili. Če pa letošnje — in gotovo zadnjikrat — volitve po vaši volji izpadejo, z lahko vestjo rečem, da one nijso izraz pravega mišljenja ljudstva, ampak izraz gospodoželjstva nekaterih fanatikov, in sad neizmerne pritiskanja na ljudstvo, dasiravno so za nas okoliščine tako nezgodne.

Otik nehote zašeptal, slede vsakemu njemu giblju.

„Naj jih ima, zato še zmirom nij nobena lenuhinja,“ posvari ga glasno mati za omenjeno očitjanje. „Svoje roke mora zavoljo šivanja bolj varovati, nego naše kmetške dekleta; kako bi pa šivanko čutila, šala? Pri njej pač nijso bele roke nikakoršna sramota.“

Komaj je stopila Enefa od umivala, imel je Otik uže zopet neko „iznajdbo“ gotovo, da bi jo k sebi privabil in pri sebi zadržal, da bi jej ne prišlo v misel reči: „Tu uže nemam kaj delati, bodite torej z bogom.“ Slišal je namreč od matere, katero je potihom vprašal, da-li bi se ne spodobilo pozvati Enefo k južini, da ne sme „pomagač“ tam, kjer zarekava, tist dan nič vzeti, stoprv drugič ko pride v hišo brez namena, sme; bal se je, da bi mu ne ušla.

„Ker si uže enkrat tako prijazno prišla, da bi mi pomogla, hočem ti se tedaj v vsem zaupati. V časi me jako mrzlica trese, da, kar groza me je,“ stresel se je tako skrušeno, kakor bi od te težave res jako dosti skušal.

„To slišim denes prvič,“ se mu je ne malo začudila mati.

„Pred vami nijsem hotel nikoli o tem govoriti, ker vas vsaka malenkost preveč prime. Tudi sem upal, da mi to s časom preide.“

„Tu je jako legek svet,“ seže mu Enefa pripravno v besedo. „Vzemite tri grenke mandle, pojte z njimi v cerkev na vsako zrnno narediti z nohtom pred povzdigovanjem mej sveto mašo znamenje enega sv. treh kraljev in po povzdigovanji požrite eno po drugem in pri vsaki zmolite tri očenaše in „češčena-si-marije.“

Doktor se je začmeril; ta svet mu nij bil po volji. Hotel je, da bi ga Enefa osobno zdravila, z lastnimi besedami in pokladanjem svojih rok. Mati mu je k temu ne vedé pripomogla.

„Kdo vé, kaj to črez te hodi in ti ne-skušeni človeče si misliš, da je mrzlica,“ očitovala mu je mati z videzno skrbjo. „Mraz trese tudi človeka, akó začenja izgubljevati mero. Ker je uže Enefa pri svojim opravku lahko te zmeri; tako bi vsaj zvedel, pri čem si in mogel bi se potom ravnati.“

Doktor je radostno na zofi poskočil in dovolil takoj. Sicer nij vedel, kaj je to „izgubljena mera,“ pa njemu je bilo dovolj, da ga bo Enefa merila. Rad bi bil mater za ta srečni umislek takoj objel, ko bi se ne bil bal, da ne bi na njegove zvižgane prišla, potuhnenjec je tako malo vedel o mrzlici, kakor o bolni glavi.

Iz Radovljice 30. avg. [Izvirni dopis.] „Krepostni moški zarod narastel bo le iz mladine, ki se je z resno voljo prizadevati učila, da doseže stópinjo pravega človeštva.“ — Te besede slavnega A. Humboldta mi stopajo pred dušo, ko mi doni ponočni glas razgrajóh fantov, sinov srednjega stanu radovljškega mesta, na uho. Posili se mi vprašanje: bodo-li prihodnji gospodarji v našem mestu dospeli do one značajnosti in olike, katero terjajo razmere življenja našega časa? Bodo-li še za naprej vredni nasledniki tistih možev, ki jim denar in prijaznost „višjih gospodov“ nadomestuje vsako politično in sploh društveno izobraženost? Bodo-li še zanaprej tisti molčeči prikimovalci, ali pa sami mej soboj se grozeči naredbam, katere jim pošilja osoda, naprošena po njih nevednosti in neznačajnosti? Hoté še dalje ime radovljškega mesta kot mrtvo, brez vsacega duševnega življenja, razupito imeti?

Gotovo da boste še nadalje ohranili te razmere, ako ne boste drugod iskali olike kot po navadnih krčmah in ponočnem potepanju. Kje? kako si jo prisvojiti, na čem se vzgledovati? Ono sovraštvo do naše materinščine in narodnosti višjih gospodov! Pa saj jim je nevednost v prilog, da gospodujejo. Nad njimi samimi se vzgledovati kam pripelje, — vidimo; saj od gospoda samega, ki mu pristuje naslov „visokorodni“ izhajajo intrige za malostne reči. Ako bi imeli ljubezen do splošnega človeštva, ako bi vam bila mar čast in blagostanje mesta, porabili bi svoj upliv, ki ste ga dozdej tako nedostojno rabili, da svojo izobraženost obrnete na dobro tiste mase, ki se vam slepo uklanja, in uživali boste posmrtno hvalo. Širite znanje in zavednost po domačih, ljudstvu razumljivih časnikih in knjigah, ki jih semkaj vrlo malo pohaja.

Ne bode nam potreba, kakor pred letom, ako ste res imeli blag namen ustanoviti požarno stražo, darovati sodček pive, da se zbere nekaj žejnih a namena nič zapopadajočih ljudi, katero prizadevanje se je še potem razbilo po uplivu ženstva! Ali nij to sramota!

Podajem to v miren preudarek mestnim izobražencem; tebi mladina pa srčno želim, da dobiš prave vodnike na poti pravega človeštva, da bo v tvojih prsih odmeval jak lepe narave in veličastnih gora, ki tvojo domovino obdajajo in ti kliče s pevcem:

Enefa je naredila zopet njemu in sebi križ, na kar mu je rekla, naj se vleže na tla, kakor je dolg in širok. Ko je njeni ukaz na pol smeje na pol zavzet izpolnoval, vzela si je ona klobčiček iz žepa. To so bile niti, ki jih je napredla po dedčkovem razkazu ko sedemletna deklica za take prilike, ker se druge, od starejših vseh napredene k tej meri ne spodobijo. Ko je nad niti zopet križ naredila je pokleknila zraven raztegnenega doktorja ter ga začela z naj resnejšim obrazom kar je bilo mogoče zvesto meriti, enkrat od glave do peté, drugič zopet od konca leve do konca desne roke; na to je vstala in obe niti po daljavi poravnala. Obledela je malo, niste se ravnali; — doktor je bil daljši nego širši.

Mrakotova je tudi obledela.

„Saj sem to takoj vedela, da izgublja mero“, začela je tožiti; „ta je lepa! Ta

„Naj volja tak krepka, ko tvoje goré,
Naj moč ti bo taka, kot tvojih je rek,
Ki trgajo jez, i potresajo breg;
Al mirnopolosno srce naj ti bo.
Ko tvoje spomladi polé je cvetno!“

Iz St. Peterburga 23. avg. [Izv. dop.] (Kon.) Tukajšnje visoke šole se redno končavajo mesecem majem in se pričnejo mesecem septembrom, tako, da velike počitnice trajajo cele tri mesece, kar je zaradi velike vročine neobhodno potrebno. Pred nekimi dnevi je naenkrat prišel odlok na univerzitetni senat, kateri zahteva pričetek letošnjega šolskega leta z 28. avgustom, kar nij le profesorje in dijake neprijetno dirnilo, nego tudi vse drugo St. Peterburško občestvo jako iznenadilo. Senat je dotični odlok zgodno pretresel in odgovoril, da nikakor ne pojde tako za časno šolo odpreti, ker 1. profesorji nijso svojih studij dognali, katere so si odločili za počitnice, 2. dijakov bi ne bilo lahko spraviti skupaj, rastrošenih povsod, da za granico, 3. poprave univerzitetnih učilnih in družih potrebosti nijso tako daleko dodelane, da bi bilo mogoče dvorane odpreti. Razlogi so tehtni dovolj in tak za letos ostane še pri starem.

Odeški žurnalisti poročajo, da se tam boje kuge, katera razsaja po severnej Afriki, kak n. pr. v Bengaliji, Tripolisu itd. Vendar se nekaj tolažijo s tem, da južno-ruske gubernije in mesta v severnej Afriki nemajo dotike v trgovini in da je po napomenutih mestih uže upeljana karantena, katera bi se v Odesi silno težavno vršila ker nij primerne mesta za enake operacije.

Tukajšen policaj izvršil je pred nekimi dnevi dvojni umor iz golega ljubosumja. Izpeljavši svoj strašen sklep zabarikadiral se je v hiši ubitih tako močno, da se je stoje pri oknu na koridor z ogromnim krvavim nožem cel dan hrabro branil aretirovanja. Ta dogodek je tukaj strašen hrup napravil; ne vem, če bi se dunajškim židom kaj krivilo lasje, če bi se tam kak tak „ljubosumni škandal“ proizvel.

F. M. Š.

Domače stvari.

— (K volitvi v Ljubljani.) Čuti se, da smo pravo zadeli, postavivši dr. Moše-ta za kandidata pri volitvi 7. septembra v Ljubljani, ker nasprotniki so osupnjeni. V tem si „Laib. Tagbl.“ pomaga s tem, da imenuje dr. Moše-ta „national-klerikaler

fant mi ne dela družega nego skrbi. Komaj se malo neham bati za njegovo dušo, uže je, da bi se zopet bala za njegovo zdravje. Le da bi iz tega ne prišla plućnica ali jetika — prideti rade po izgubljeni meri. Od družega ne izgubi mero, nego od tistega plesa, kadenja in od nočnih sej po krčmah. Jaz sem mu to vselej pravila, da bode enkrat nesrečen konec vzela.“

„Le nikar si tega tako k srcu ne jemljite“, tolaži Enefa gospodarico. „Kaj mora biti precej zlo, ne more biti zopet dobro? Ako se da vaš gospod doktor vsak „novi“ petek premeriti, v kratkem dobi zopet svojo mero. Pljučnica nastane le takrat, ako se to zanemarija; na telesu se pa izgublja zmirrom več in več, da se za nekaj let popolnem usuši. Ako se temu takoj v začetku pomaga, se zopet brzo mera poravna.“

(Dalje prih.)

kandidat“. Vidi se iz tega sama politična perfidija in hudobnost, ki hoče pri meščanstvu tega kandidata s priimkom „klerikal“ samo osumničiti. Ali „Tagbl.“ puhle fraze pozna ljubljansko občinstvo menda uže tudi.

— (Iz Črnomlja) se nam telegrafično poroča (za zadnjo številko po naključji zakasnena) novica, da je izvoljen za župana g. Kobetič, za svetovalca pak gg. Kleméneec in Majerle. Večina zastopstva je narodna. Zadovoljnost s temi volitvami splošna.

— (Dolenjska železnica) utegne vendar prej ustanovljena biti nego smo si upali misliti. — Te dni je — kakor se „Tr. Ztg.“ iz Ljubljane brzojavlja — generalno nadzorstvo avstrijskih železnic kranjski trgovinski zbornici naložilo vse date o dolenjski železnici poslati.

— (G. Zindler,) ravnatelj novomeške gimnazije pride za ravnatelja zgornje gimnazije v Gorico. — Schaffenhauer je penzioniran.

— (V Celovec) pride na realko za ravnatelja J. Opl, dozdej profesor na ljubljanski realki.

— (Kegljanje) na korist blagajnice za bolne in onemogle tiskarje v Ljubljani je bilo v nedeljo zvečer ob 10. uri slovesno končano. Dobitke so dobili: I. dobitok z 22 keglji g. Zupančič, II. dob. z 21 keglji g. Lesar, III. dob. z 21 keglji g. Paternoster Šimen, IV. dobitok z 21 keglji g. Karol pl. Herdliczka, V. dob. z 20 keglji g. Pulver, VI. dobitok z 20 keglji g. Skale, šaljivi dobitok g. Rössman. Pri sklepu kegljanja in razdelitvi dobitkov je svirala vojaška godba in pelo se več slovenskih pesnij. Kegljanih je bilo 3806 serij. Čisti dohodek znaša 509 gld. 50 kr. Za obilno in živahno udeležbo izreka pristrčno zahvalo vsem udeleževalcem

Komite.

— (Polk Hartung) je v soboto in nedeljo primarširal iz Celovca v Ljubljano. Ljubljančanje so v obilnem številu do Šiške in še dalje naproti šli. Polk ima jako dobro godbo in tudi vojaki, ki so večinom štajerski Slovenci, so se precej prikupili tukajšnjim prebivalcem po svojem uljudnem obnašanju.

— (Mej Jesenicami in Javorjem) na Gorenjskem je predsinočnem vlak povozil železniškega čuvaja. Le-ta se je bil namreč na tla vlegel, da bi slišal ali od daleč vlak uže gre. Vlak je prej prišel nego je čuvaj (morda še kaj omoten) vstal.

— (Program c. kr. gimnazije v Gorici) nam je prinesel dva prav dobra in primerna znanstvena sestavka, eden je slovenski, drugi je nemški. Slovenskega je pod naslovom: „Poskus razkladbe nekaterih pomenljivih prikaznij spanja in sanj“, spisal prof. Anton Šantel, kateremu smo za njegov zanimiv spis tudi za to jako hvaležni, ker v programu goriške gimnazije uže dolgo časa nijsmo brali nobenega slovenskega sestavka. Nemški se glasi: „Grillparzer als Lyriker“, spisal ga je prof. dr. Widmann. Tudi ta spis se prav dobro bere. Učencev je imela gimnazija v začetku šolskega leta 301, konec leta 273 in sicer: v pripravljalnem razredu (kjer se slovenski fantje v nemščini — dresirajo) 37; v I. 46, v II. 47, v III. 31, v IV. 24, v V. 33, v VI. 16, v VII. 24, v VIII. 15. Mej temi jih je imelo prvi red z odliko

37; prvi red 191; drugi red samo 9; tretji red samo 13; začasna spričevala jih je dobilo 28. Klasifikacija je torej precej ugodna. Maturo je delalo 9 abiturijentov; 3 so jo naredili z odliko, 5 jih je izpit dobro prebilo in 1 je za eno leto päl. Stipendistov je bilo 36, ki so potegnili 4828 gold. 12 kr. Poleg tega se je še okolo 200 gld. podpore mej uboge učence razdelilo. Rednih učiteljev je bilo z ravnateljem vred 12; začasni 3. Učili so se tudi postranski predmetje: Slovenščina (za Neslovence), petje, stenografija, kaligrafija, telovadba in italijanščina (za Neitalijane). Učenci po narodnosti niso razdeljeni. — Cur non? — Kar se statističnega pregleda tiče, bi priporočali sploh ravnateljstvom program ljubljanske gimnazije v vzgled.

— („Razredba učenk“) v dekliški obrtniški (?) glavni šoli pri Uršulinaricah v Škofji Loki konec šolskega leta nam naznanja, da je bilo v pripravljalnem razredu 36, v I. 67, v II. 54, v III. 27, v IV. 20, v treh razredih nedeljske šole 257, v notranje šole šestih razredih 111 učenk. V vnanji šoli so se deklice poleg navadnih šolskih predmetov učile tudi ženskih ročnih del, risanja, petja in šivanja; v notranji šoli poleg vsega tega še slovenščine, italijanščine, francoščine, geografije, zgodovine, prirodoslovja in prirodopisa, klavir in citre. Slovenščina, prvi deželni jezik paradira na prvem mestu mej — „ausserordentliche gegenstände“! Slovenščina je tedaj za slovenske deklice izreden predmet? — Tako? — „Razredba učenk“ je za vnanjo šolo slovenska, za notranjo nemška. Zakaj? to vedi sam ljubi bog in loška „gospa-mati“. Ob učiteljicah in katehetih, ob učilih in učnem načrtu in drugih enakih stvareh „razredba“ niti besedice ne zine. Zatorej tudi ne vemo, ali imajo vse učiteljice postavno učiteljsko sposobnost ali ne. Sploh ima vsa „razredba učenk“ obliko naših starodavnih „perijoh“, kakoršne dandenes samo na Magjarskem še na beli svet hodijo.

— (Za jugoslovansko vseučilišče) v Zagrebu je cesar imenoval profesorje za teologično in juridično fakulteto. Za poslednjo so imenovani dr. Konstantin Vojnovič v Spletu, dr. Jaromir Haněl v Pragi, dr. Franjo Verbanič in dr. Lukas Marjanovič, oba dočenta na bivši pravdni akademiji v Zagrebu.

Razne vesti.

* (Star hrast.) Pri Podiebradu na Češkem so posekali hrast, ki je okolo štora 21 čevljev debel in 54 čevljev visok. Njegovo starost so na 800 let cenili. Napravili so posebno slavnost, ko so ga posekali. Godba je svirala in dosti in dosti ljudi je prišlo gledat starega velikanu, ko je z grmenjem padel na tla.

Tužja.

30. avgusta:

Evropa: br. Pök, pl. Stubenrauch iz Celoveca. — br. Vranyczany z ženo iz Reke. — Kuargnalj iz Kasela. — Anlinger iz Boena. — Vogrič iz Slavine. — Bohinec iz Mokronoga. — Zasche, Walner iz Dunaja. — Kreglianovič iz Zagreba.

Pri Slonu: Schweiger iz Starega trga. — Stromburger iz Koroškega. — Wolf, Bril iz Trsta. — Kočevar iz Vel. Laš. — Sonenberg iz Čakovca. — Spendov iz Reke. — Svetič z ženo iz Litije. — pl. Hartental, Skribe, nadlejt. iz Celoveca. — Alberti iz Milana. — Haas iz Nürnberga. — Lewicki iz Du-

naja. — Hočevar A. in H. iz Postojne. — Potočnik iz Trsta. — Berenger iz Dunaja.

Pri Malič: pl. Rosmanil, Mencil, Moser iz Dunaja. — Nagy, Klopčič, Kometer, gr. Goes iz Celoveca. — Wilhelm iz Neunkirchen. — Buhtel, Meisel, Welič, Neuberger, Lövenbitz iz Dunaja. — Botoda iz Trsta. — Pospischel iz Zagreba.

Pri Zamoreci: Tiesenhausen iz Brixena. — Mayer iz Dunaja. — Habberger iz Trsta. — Rokel iz Gradca. — Betkovič iz Dunaja. — Družnig iz Belovara. — Nereter iz Koimaro. — Miller iz Karlovca. — Milavec iz Cerknice. — Röne z ženo iz Štajerskega. — Robič iz Celja.

Tržna poročila.

— Iz Dunaja 29. avg. Žitna kupčija je bila celi teden mlačna. Cene so padle tako, da so lastniki raji žito obdržali nego da bi ga prodavali po teh nizkih cenah. Za pšenico se je plačalo gl. 5.50 do 6.10 ter se je denes 40 000 colnih centov prodalo. Rež je tudi za 15 kr. v ceni padla. Plaćevala se je slovaška po gl. 4.55, ogerska po gl. 4.60 S je čemenom je bila srednja kupčija, za vnanje države se je prav malo oddalo. Prodaval se je po gl. 3.55 do gl. 3.80. Koruza je za 10 kr. cenejša, pa se ni dosti po njej povpraševalo; tudi oves je cenejši za 10 kr. in se je colni cent po gl. 4.80 plačeval. Moka je stalno zanemarjena in ne more priti do dobrih cen.

— Iz Pešte 29. avgusta. Vreme je pretečeni teden bilo suho in lepo, da si na nekaterih krajih ni manjkalo dežja. Zrak pa se je bil tako ohladil, kakor da bi uže sredi jeseni bilo. Iz dežele se poroča, da je dež mnogo škode naredil na kopah, ki se na polji stoje, zlasti v Slavoniji, kjer so letos imeli nenavadno dobro letino, se je žito v kopah cimiti začelo. Vsako leto se zgodi, da se dosti žita pokvari, ker ni dovolj delavcev in živine, da bi snopje o pravem času pod streho spravili. Denes lahko povemo, da je žitna letina po skupnem znesku srednja, posebno ker na mnogih krajih koruza slabo kaže.

Žitna kupčija je celi teden mlačna bila. Pšenice se je sicer 100.000 centov prodalo, a prodajalci so morali s ceno nazaj iti. Cena je bila početkom tedna za 5 do 10 krajc. višja in koncem tedna na gl. 5.20 do gl. 5.30 padla. Rež se je plačala po gl. 3.90 do gl. 4.05 za vagan, pa se je prav malo prodalo. Ječmen se je v finejših sortah po gl. 3.30 do gl. 3.40 plačeval, slabjši pa je bil zanemarjen. Oves je bil za 5 do 10 krajc. cenejši in se je po gl. 2.15 do gl. 2.20 kakih 10.000 vaganov prodalo. Koruza je po gl. 4.45 do gl. 4.55 colni cent. Z moko je slaba kupčija; naši mlinarji sicer stavljajo kolikor mogoče nizke cene, pa v vnanjih državah, kakor na Nemskem, v Belgiji, Holandskem ne morejo konkurirati z francosko moko, katera je za 2 do 3 gl. cenejša od ogerske. — Živa kupčija je zopet bila s svinjsko mastjo, katera se je po gl. 45 do gl. 46 plačala, v terminu za september celo po 50 gl.; tudi špeh se lahko proda po gl. 44 do gl. 45. Loj je po gl. 26. S slivami zdaj ni kupčije.

Poslano.

V šte. 196 „Slov. Naroda“ od 29. avgusta 1874 sem bral: „kako je neki dimnikar pri Grebenci kaplana Tombaka pod mizo vrgel.“ To poročilo ni resnično; toraj sem pripravljen tistemu, ki mi dokaže, da sem bil pod mizo vržen, sto forintov dati. Da so me ustavoverci s besedami jako surovimi insultirali je resnično, — pa storil mi ni nobeden ničesar hudega.

V Sevnici 30. avgusta 1874.

Jožef Tombak, kaplan.

Dunajska borza 1. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . 71 gld. 80 kr.

Enotni drž. dolg v srebru . 74 „ 80 „

1860 drž. posojilo	109	50
Akcije narodne banke	975	—
Kreditne akcije	240	50
London	109	75
Napol.	8	81 1/2
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	80

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalescière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprevajljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovala:

Spričevalo št. 63.471.

Prunetto pri Mondovi, 26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalescière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadežnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močnejši, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstel. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli, Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu, okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22. maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prospeh, kate-rega je Vaša Revalescière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odresilo.

L. Grossmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlja.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr., in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 33 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah pakaznicah ali oovzetjih.

Kegljanje na dobitke

bode v Škofjiloki na Stemarjah

od 2. do 27. sept. od 9. ure zjutraj do 10. ure zvečer.

Dobitki bodo sledeči: 1. dob. 3 ces. cekine; 2. dob. 2 ces. cekina; 3. dob. 1 ces. cekin; 4. dob. 1/2 ces. cekina; 5. dob. 3 gld. v srebru; 6. dob. 2 gld. v srebru. Čisti dobiček je namenjen nesrečnim Dolenjcem v novomeški okolici. 27. sept. se bode kegljanje končalo in dobitki razdelili ob 6. uri zvečer. Vsi, kateri žele ubogim poškodovanim Dolenjcem pomagati, so uljudno proseni se obilno kegljanja udeležiti.

(247—2)

Odbor.

Jakob Murnik

V LJUBLJANI,

št. petersko predmestje, Globočnikova hiša,

kupuje po najvišji ceni: **cuje vsake sorte, staro železo, mesing (med), baker (kupfer), kositer, svinec, cink** i. d. r., in prodaje **perje** po najnižji ceni.

(234—3)